

Siðsøga

við Óla Jacobsen

ELIESAR SØRENSEN 1. PARTUR

EINGIN KIRKJA
VAR Á KIRKJU

ÚTOYGGJARNAR ERU VIÐ AT DOYGGJA ÚT. TÍ ER TAÐ UMRÁÐANDI AT FÁA
NIÐURSKRIVAÐ MEST MØGULIGT FRÁ TEIRRI TÍÐINI, TÁ IÐ HESAR OYGGJAR VERULIGA
HØVDU LÍV. FRÁ AT HAVA VERIÐ Í HATTARVÍK VERÐUR NÚ FARIÐ TIL KIRKJU

Eliesar Sørensen var føddur 23.11.1905 á Kirkju. Hann gjørdist nærur 100 ár og fór til gravar sjálvan hundrað ára føðingardagin.

Á ellisárum hansara komu vit at kennast og gjørdust rættuliga væl. Hann var so óførur at greiða frá, og hetta kundu lesarar av FF-blaðnum gleðast um.

Nú vit í hesi røð hava havt áhugaverda frásøgn hjá Símun Gullaksen í Hattarvík, kann tað vera hóskandi at taka aftur í frásøgnini hjá Eliesari um lívið á Kirkju.

Tey vóru átta systkin. Elsti beiggjin var Zacharias Sørensen, f. 1894, sum í eitt mannaminni var skúlastjóri og deknur í Havn. Hann giftist við Poulu Næss úr Vági.

Meðan Zacharias gjørdist landkrabbi, blivu allir hinir beiggjarnir fiskimenn.

Hini systkini vóru:

Sigga Sofia f. 1897. Giftist við Jákup Hendrik Hendriksen á Kirkju.

Signa Katrina f. 1899, ógift.

Elias f. 1902. Giftist til Svinoyar í 1938 við Elsebeth Malene Heinesen d. 1947. Hann giftist aftur í 1950 við Evu Zachariassen.

Mourits f. 1908. Giftist við Kristionnu Rasmussen norð í Stovu á Kirkju. Hann gjørdist 100 ára gamal.

Pætur Franklin f. 1910. Giftist við Hjørdis Guttesen í Skopun.

Sunneva Elisabeth f. 1911. Ógift.

Eliesar vaks upp hjá sínum ógiftu pápasystkjum, Eliasi og Malenu, í húsunum, har abbin Zacharias hevði búð. Sonur Eliesar, Liggjas (í Bø), er eisini uppkallaður eftir teimum báðum. Her inni búði eisini omman Elisabeth.

Abbin fekk ug

Pápin var Søren Pram Zachariassen. Mamman, Sunneva Eliassen, var úr Kelduhúsunum í Hattarvík. Hetta var grannahús hjá Símoni Gullaksen.

Børnini finga Sørensen til eftirnavn eftir fornnavninum hjá pápanum, sum var tað vanligi fyrr.

Abbin á Kirkju var lærarin Zacharias Michelsen. Fyri at búgva seg til starvið hevði

Byggin Kirkja í 1920, uttan kirkju

hann verið eina tíð á Viðareiði hjá Sørensen presti, og í Havn hevði hann eisini lært millum annað hjá tí kenda skúlavininum, prestinum Christian Pram Gad. Tað var fyri at heiðra hesar menn, at hann kallaða ein son, pápa Eliesar, fyri Søren Pram. Hetta er tískil søgan aftanfyrir, at tað fleiri í Føroyum finga navnið Søren Pram Sørensen.

Zacharias er umrøddur í bókini Tórshavnar Skúlasøga. Tað einasta fráfaringarprógv, sum er funnið, er hansara. Hann fær heilt framúr ummæli. Allar lærugreinir hevur hann klárað til »udmærket godt«, og síðan verður sagt:

Indbemeldte Zacharias Michelsen, der saaledes i tre Aar har nydt Undervisning i Thorshavn Skole, har i denne Tid vist sig som en udmærket sædelig Dilep.

Hans Forstands Evner kan henregnes til de meget gode; man har derfor været meget tilfreds med hans Skolegang, og da han nu har fuldendt samme, anbefales han paa det varmeste og ledsages ved Afskeden med de bedste ønsker om en blid og hældig Fremtid.

Thorshavn Skole, den 20de Maii 1829

C. Pram Gad

J. G. Effersøe

Illvild móti skúlanum

Zakarias var lærari í Fugloy frá 1834-49. Hann byrjaði 20 ára gamal, og tá var hann bæði lærari og deknur. Hann var einsamallur í húsi við mammuni, Ada Zachariasdatter, sum tá var 60 ára gomul. Zakarias gavst í 1849, einamæst tí at illviljin var so stórur móti skúlanum, og tað gekk so illa at fáa lønina. Hon var bert 1 mörk um árið, sum J. Símun Hansen roknaði út til at vera kr. 15,51. Men fyri hesar pengar fekst í 1840 knøpp ein gyllin í jørð.

Zakarias legði ikki lærarastarvið heilt frá sær, sjálvt um hann ikki helt skúla. Børn gingu av og á til hansara at lesa, og eitt skifti um 1870 gjørdi hann nógv við lærarastarvið. Hann doyði í 1878.

Ein ættargrein hjá Zakarias gjørdist allir teir kendu Zachariassen menninir, sum serliga er kendir fyri teirra mentanarlaga og politiska virksemini.

Tveir handlar

Tað fyrsta Eliesar mintist, vóru 27 hús á Kirkju. Fólkatalið lá um 100 í 1890, og longu í 1921 er fólkatalið komið uppá umleið 150 fyri síðan at minka aftur eftir kríggið.

Tað vóru tveir handlar á Kirkju. Sum

vanligt var tá, keyptu og virkaðu teir fisk. Annan handilin hevði pápi Eliesar, Søren Pram Zachariassen.

Hann handlaði fyri Vágsbotnshandilin. Eliesar mintist bátarnar hjá handlinum Eli og Surprice. Teir komu við vøru úr Havn og tóku fisk inn aftur til Havnar. Ein av teimum, sum sigldu við, var Hanus í Smiðjustovu. Hann kom Eliesar at kenna, eftir at hann var farin at sigla út frá Havnini.

Síðan hendi tað, at Vágsbotnshandilin fór fallitt. Eftir hetta fór Søren at handla fyri Jørgen Bech og Sønner, tann sokallaði Klaksvíkshandilin, har tann kendi Faktorin, Johan Christian Djurhuus, var oddamaður. Men hendan fyrirøkan fór eisini, og kostaði hetta alt pápanum nógvan pening. Síðan fór Søren Pram at handla fyri seg sjálfan.

Hin handilin var hjá Gullak Matras. Kona hansara, Karolina, var lærari í Fugloy. Handlarnir keyptu fisk, sum varð flaktur og saltaður. Í handlinum hjá Søren Pram var ikki neyðugt at biðja fólk til arbeiðis. Tey vóru nógv fólk í húsi, og eftir tørvi máttu øll í húsunum hjálpa til.

Alt av fiskinum kom til sættis

Um veturin róðu teir út við fyra áttamannaførur. Um summarið róðu bert smærri bátar út. Tá vóru teir flestu menninir burtur til skips. Tað vóru sera ring lendingarviðurskifti á Kirkju. Men allir hjálptu hvørjum øðrum, og hetta var eisini neyðugt.

Tá fiskurin varð hagreiddur, kom alt av fiskinum til sættis sum t.d. livurin, sum í dag nóg illa verður tikin. Hon varð koyrd í tunnur, sum vóru sendar til Klaksvíkar. Tá ið pápin flakti, tók hann sundmagan burtur úr fiskinum. Sundmagin varð turkaður og nýttur til lím. Hann varð spentur á brettir, sum so vórðu sett upp at turka. Onkuntíð turkaðu teir inni.

Lítið av jarðarbrúki

Kirkja var ognarbygd. Har vóru bert tvey smá kongsfesti. Annað var hálva triðju og hitt hálva mörk. Tað var sjálvsagt neyðugt at hava kúgv, men hjá nógvum var so smábýtt, at tey máttu vera tvey hús um eina kúgv.